

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

J. Hájovský

SG – Geoinženýring, s.r.o.

Sídlo : 28 října 150, Moravská Ostrava

Odborné informace a konzultace :

Ing. Jiří Hájovský, CSc.

t.č. 00 420 606 564 269

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

SG
Geoinženýring

Důlní odvaly – úložná místa těžebního odpadu

Hlubinná těžba nerostných surovin je téměř vždy doprovázená negativními zásahy do okolní krajiny. Jedním z zásadních zásahů do okolí těžby je vytvoření tzv. úložných míst těžebních odpadů – důlních odvalů.

Jedná se o pseudozemní tělesa, kde se ukládá v době výstavby důlního podniku a jeho následné těžby nejen průvodní nebo nevyužitelná hornina, ale také v minulosti veškerý odpad, včetně často i nebezpečných produktů z okolních průmyslových podniků. Objem důlních odvalů dosahuje až několik desítek milionu m³. Dokumentace uloženého materiálu se v minulosti obvykle nevedla. Jejich prostor je velmi obtížně využitelný, často komplikovaný s existencí termických procesů v jejich vnitřním prostoru.

Starý důlní odval EMA v Ostravě *(Současnost a budoucnost)*

Problémy využití lokalit důlních odvalů

- Prostory důlních odvalů jsou bez náročných rekultivačních zásahů prakticky nevyužitelné
- Ve značném množství případů je jejich povrch chaoticky zalesněn náletovou vegetací což není vždy na závadu
- Velmi negativním působením na okolní krajinu je exhalace zplodin na odvalech s termickou aktivitou
- Pohyb osob na termicky aktivních odvalech je značně nebezpečný
- Na lokalitách důlních odvalů se ve zvýšené míře nacházejí asociální osoby

Starý důlní odval EMA v Ostravě

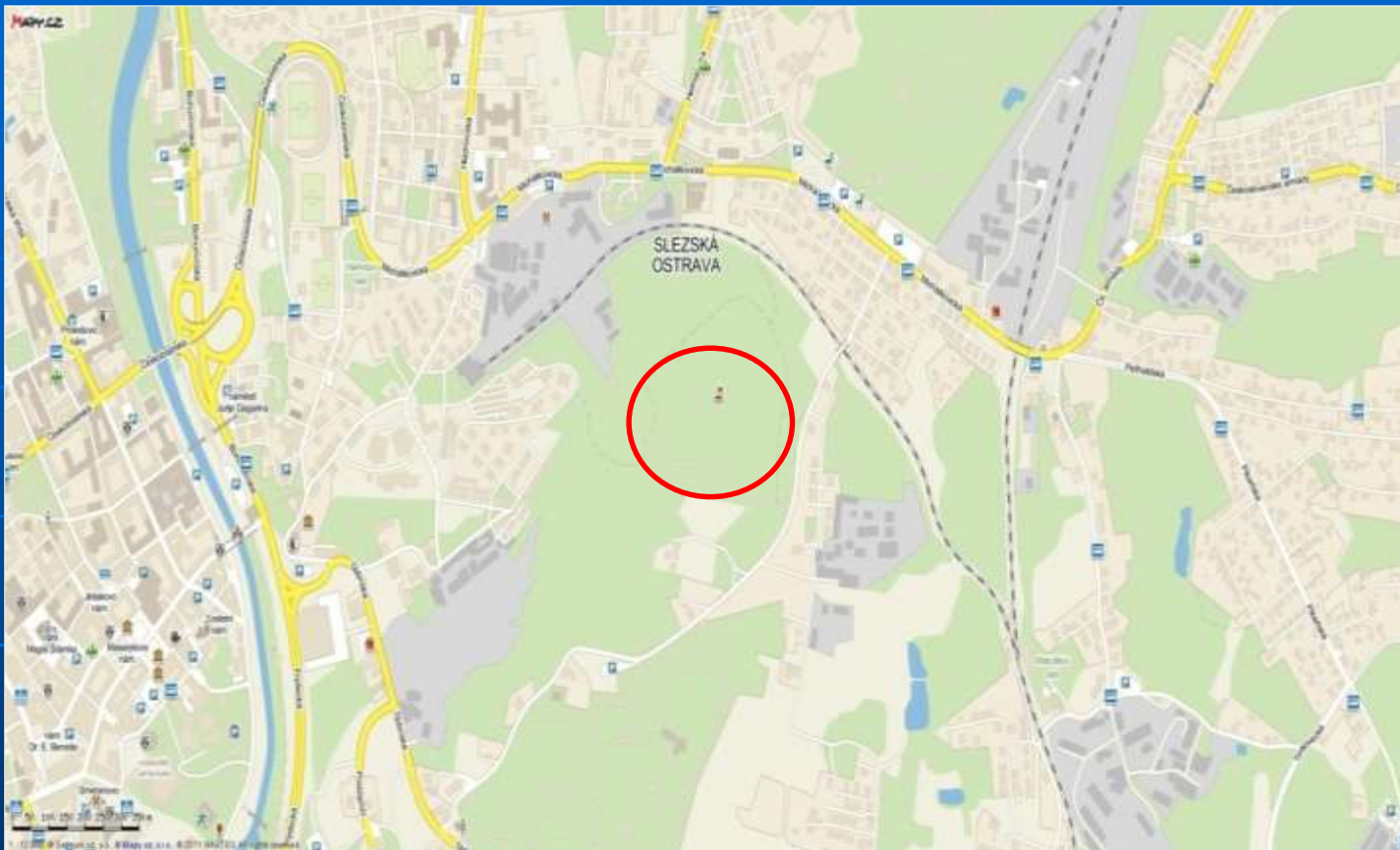
(Současnost a budoucnost)

SG
Geoinženýring

Důlní odval EMA v Ostravě

- Odval Ema je jedním z nejstarších úložných míst těžebního opadu v Ostravské městské aglomeraci. Nachází se v blízkosti samotného centra Ostravy. Jsou zde uloženy hlušiny a odpady dnes již uzavřených důlních podniků Petr Bezruč a Trojice. Kromě běžných karbonských hornin je zde značné množství komunálního a domovního odpadu. Těsně po válce zde byly ukládány také sutě rozbombardovaných domů.
- Rozsáhlá plocha předmětného odvalu je zčásti systematicky rekultivována, z části však pokryta pouze náletovou vegetací.
- Nejvýznamnější část úložného místa je centrální kužel, který je dominantou městské aglomerace Ostravy. Je často navštěvován turisty.
- Výrazně negativním faktorem je zde výskyt termického procesu.

Starý důlní odval EMA v Ostravě *(Současnost a budoucnost)*

Situování odvalu Ema v mapové dokumentaci

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

Možnosti využití odvalu EMA k volnočasovým aktivitám

V minulosti bylo zvažováno využití centrálního kužele pro vytvoření botanické zahrady a vybudování vyhlídkové dráhy spojující blízkou zoologickou zahradu. Vzhledem k probíhajícím termickým procesům je dosud tento záměr nereálný.

- V současné době vede na vrchol turistická trasa s naučnými panely a na vrcholu se plánuje vybudovat jednoduchou vyhlídkovou plošinu.

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

- Centrální kužel je velmi často navštěvován turisty a konají se zde různé společenské akce.
- Uvedená lokalita je dominantou Ostravy, z které je rozsáhlý výhled na ostravskou aglomeraci a blízké pohoří - Beskydy.
- Vzhledem k historii a poloze je důlní odval EMA prohlášen za technickou památku.
- Blízkost centrální části Ostravy a nedaleká zoologická zahrada přímo předurčuje danou lokalitu využívat pro volnočasové aktivity.
- Kromě již využívané turistické stezky se zde uvažuje o výstavbě sportovního areálu a tras pro cykloturistiku a cyklokros
- V plánu je rovněž vybudovat přímo na centrálním kuželi restaurační zařízení s vyhlídkovou terasou – za současné situace je to nereálné.

SG
Geoinženýring

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

SG
Geoinženýring

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

Starý důlní odval EMA v Ostravě ***(Současnost a budoucnost)***

Negativní projevy termické aktivity na centrálním kuželi:

- Pod přístupovou cestou na centrální kužel probíhají již několik desetiletí termické procesy
- V důsledku intenzivní termické aktivity je část plochy bez vegetace a ani v zimních měsících není zakryta sněhovou pokrývkou
- Nad prostorem termické aktivity dochází k propadům terénu a výstupům pár a nebezpečných plynů
- Centrální kužel je dlouhodobě termicky monitorován, teploty ve vnitřním prostoru se již několik let prakticky nemění. V současnosti se měří průběžně s dálkovým přenosem dat.

Starý důlní odval EMA v Ostravě
(Současnost a budoucnost)

Důlní odval EMA – centrální přístupová cesta

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

Důlní odval EMA – výstupy nebezpečných plynů

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

Eliminace negativních dopadů termické aktivity

- Pro využití prostoru centrálního kužele k volnočasovým aktivitám je nutná likvidace existujících termických procesů
- Termické procesy musí být zcela zlikvidované
- V minulém roce bylo nejnebezpečnější místo výstupu plynů opatřeno rozptylovým horninovým krytem
- Po likvidaci termických procesů je nutná systematická rekultivace důlního odvalu, zejména výsadba zeleně
- Výše uvedená opatření vyžadují vysoké finanční náklady s nebezpečím obnovy termických procesů a zmařených investic

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

Rozptylový horninový kryt

SG
Geoinženýring

Starý důlní odval EMA v Ostravě ***(Současnost a budoucnost)***

- Propady terénu na centrálním kuželi

Starý důlní odval EMA v Ostravě (Současnost a budoucnost)

Závěr

Důlní odval EMA je vysoce atraktivní lokalitou v blízkosti centra Ostravy. Je velmi často navštěvován turisty, bohužel i asociálními osobami, které jsou zdrojem nepořádku a vandalizmu. Vzhledem k dlouhodobé existenci termických procesů je využití centrálního kužele velice omezeno. Pro rozsáhlejší realizaci původních plánů na výstavbu lokality volnočasových aktivit je nutno zcela zlikvidovat existující termické děje probíhající ve vnitřním prostoru. Jedná se však o technicky vysoce náročnou záležitost, která si bude vyžadovat značné finanční prostředky.